

3/2013. számú munkaügyi elvi döntés

M. 3 számú

Elvi döntés

Az ápolást és a háztartási kisegítői munkát a hozzátartozók díjazás nélkül a családi kapcsolat miatt végzik, ez nem értékelhető a munkáltató javára, mivel e tevékenységeket nem rá tekintettel, hanem a munkavállalóra és az erkölcsi kötelékre figyelemmel vállalják (rég Mt. 174. §, 177. §).

A munkaügyi bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 106.000 forint kártérítést, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítéleti tényállás szerint a felperes 2009. április 9-én munkahelyén az íróasztalától felállva a kézmosóhoz indult, amikor a padlószőnyegen megbotlott és elesett. A sípcsont bokaizületi végének túlhajlításos törését szenvedte el, majd augusztus végéig keresőképtelen állományban volt. Gyermekkora óta Heine Medine megbetegedésben szenved, keresőképesse válását követően is azonban változatlan munkakörben és változatlan munkahelyen dolgozik tovább. A baleseti sérülésből maradék nélkül meggyógyult, ebből egészségkárosodása nem állapítható meg, a balesete azonban a korábbi balesetből eredő sérülés gyógyulási idejét megnyújtotta, a nem fixálódott törésvonalat ismételten megnyitotta.

Mindezek alapján a munkaügyi bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a perbeli balesettel kapcsolatban érte károsodás, ezért keresetét a munkabaleseti keresőképtelenség miatti kártérítési követelés kivételével elutasította. A gazdasági társaság vezérigazgatója által kiadott utasítás (külön juttatás vagyoni kártérítésként) egyik pontja alapján úgy foglalt állást, hogy ennek a juttatásnak az alapja a folyamatos, megszakítás nélküli keresőképtelen állapot, az nem függ az Mt. 174. §-ban foglalt jogszabályi feltételektől, azon túlmenően állapítja meg a kifizetési jogosultságot, ezért alperes köteles azt megfizetni. Az alperesnek a padlószőnyeg állapotára vonatkozó tanúbizonyítási indítványait elutasította, mert ez csak a munkáltató mentesülésére vonatkozó Mt. 174. § (2) bekezdése alapján lenne vizsgálendő, amely azonban az adott ügyben nem volt irányadó. A munkáltató mentesüléséről nincs szó, az alperes felelőssége a keresettel érintett vagyoni kárra azért nem terjed ki, mert a felperesnél nem következett be kár az orvosszakértői vélemény alapján.

A felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és az alperes összesen 247.580 Ft vagyoni kár megfizetésére történő kötelezését kérte.

A fellebbezésben foglaltak szerint a bíróság elismerte, hogy a munkahelyi baleset miatt az alperes felelősséggel tartozik. A balesettel ok-okozati kapcsolatban merült fel a vagyoni kára, az orvosszakértői vélemény alapján pedig megállapítható, hogy a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök, az élelemfeljavítás, valamint az ápolási és háztartási kisegítő igénybevétele indokoltan történt.

Ambuláns leletekkel igazolta, hogy hány alkalommal kellett a kórházban megjelennie, ezért az útiköltség megfizetésére is igényt tartott.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott a kollektív szerződés és a vezérigazgatói utasítás rendelkezéseire, amelynek alapján a munkavállaló kártérítésre nem jogosult, ha a munkáltató a törvény alapján mentesül a felelősség alól.

Az alperes érvelése szerint az ítéletben a bíróság megállapította, hogy a felperest a perbeli balesettel kapcsolatban károsodás nem érte, ezért a tételesen érvényesített vagyoni kárigényének nincs jogalapja, és a kollektív szerződés szerinti kifizetésnek sem. Az alperes másodlagos fellebbezési kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Véleménye szerint a bíróság helytelenül értelmezte és tévesen alkalmazta a kollektív szerződés és a vezérigazgató utasításának rendelkezéseit, ezeket a Munka törvénykönyvével együtt kell vizsgálni és értelmezni. A balesetet kizárólag a munkáltató működési körén kívül eső elháríthatatlan körülmény (a felperes gyermekkori megbetegedése és korábbi sérüléseinek nem teljes gyógyulása) okozta, ezért a munkáltató tevékenysége és a balesetet előidéző ok közötti összefüggés hiányzik.

Amennyiben a talaj egyenetlensége is közrehatott, úgy az alperest vétkessége miatt felelősség terheli, ezért kármegosztásnak van helye. Sérelmezte, hogy a mentesülés és a kármegosztás körében irányadó tényekre nézve bejelentett tanúbizonyítási indítványát a bíróság mellőzte, ennek terjedelme miatt a foganatosításra a fellebbezési eljárásban nincs lehetőség, így az ítélet hatályon kívül helyezésének van helye.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése részben alapos.

Az Mt. 174. § (1) bekezdése a munkavállalót ért kár esetén a munkáltatóra vétkességre való tekintet nélküli, objektív alapú felelősséget telepít, ha az a munkaviszonnyal összefüggésben áll be.

A felperes munkahelyén, munkaidőben tisztálkodni készült, amikor közlekedés során elesett, ezért a munkaviszonnyal való összefüggés nem lehet kétséges.

A felperes vagyoni kárt érvényesített, ez a károsult vagyonában elszenvedett csökkentést jelent, amelynek egyik formája a károsultat ért hátrány elhárításával kapcsolatban felmerült indokolt kiadás.

A felperes vagyoni kár megfizetése iránti keresetét arra alapította, hogy a balesettel összefüggésben bekövetkezett keresőképtelensége alatt többletkiadása merült fel, illetve a kollektív szerződésbeli rendelkezés alapján további igénye keletkezett. Ezért a törvényszék nem értett egyet a munkaügyi bíróság azon álláspontjával, hogy a munkavállalót a munkaviszonnyal összefüggésben vagyoni hátrány nem érte, mert a munkavállaló kártérítési igénye megalapozott lehet akkor is, ha a balesettel oksági kapcsolatban álló keresőképtelenség időtartama alatt többletkiadásai keletkeztek, függetlenül attól, hogy maradandó egészségkárosodás nem érte. Ezért nem helytálló az az alperesi következtetés sem, hogy a felperest ért károsodás hiányában nincs helye sem a KSZ-en alapuló, sem az egyéb vagyoni kárigények teljesítésének. Az Mt. 177. § (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a munkáltató felelőssége alapján a sérelemmel, illetőleg ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeket meg kell téríteni.

A felperes károsodását az esés idézte elő, amely a munkáltató működése körében következett be, hiszen a munkahelyén tisztálkodásához készülődve közlekedett (MK.29. számú állásfoglalás indokolása).

Elháríthatatlan körülményként nem értékelhető a munkahelyen történő közlekedés, mert ez nem független a munkáltató tevékenységétől, az objektív felelősségből eredően a munkáltatónak a balesetmentes munkahelyi közlekedést biztosítania kell.

A másodfokú bíróság szerint a felperes terhére nem értékelhető a munkáltató mentesülési körébe eső tényként a Heine Medine megbetegedése. A munkavállalók kártérítési igénye tekintetében nem lehet különbséget tenni az egészséges és a különleges testi adottságú dolgozók között, mert az Mt. munkáltatói kárfelelősségére vonatkozó szabályai ilyen különbségtételt nem tűrnek, így nincs

jelentősége annak, hogy a felperes testi fogyatkozása közrehatott-e a baleset bekövetkeztében (MK.30. állásfoglalás indokolása).

A fellebbviteli bíróság szerint a perbeli esetben a kármegosztás alkalmazásának sincs helye. Az Mt. 174. § (3) bekezdése ezt csak a munkavállalói vétkes magatartás esetén teszi lehetővé, amely gondatlan vagy szándékos munkavállalói kötelezettségszegésben nyilvánulhat meg. Az igazságügyi orvosszakértő a meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy a baleset bekövetkeztében a véletlenszerűség közrejátszott. A munkavállalónak a kár bekövetkeztében való közrehatása jogilag csak akkor jelentős, ha ez a magatartás egyben vétkes is volt (MK.31.sz. állásfoglalás). Az alperes arra hivatkozott, amennyiben fennállt a padlószőnyeg közlekedésre alkalmatlan állapota és a felperes ezt ismerte, úgy tájékoztatnia kellett volna erről a munkáltatót.

A munkavállaló vétlen, rossz mozdulata miatt bekövetkezett károsodás esetén a munkáltató az objektív felelősségi szabályból eredően nem mentesül a teljes kár megtérítése alól.

Osztja a törvényszék az alperes azon álláspontját, mely szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a kollektív szerződés és a vezérigazgatói utasítás kárfelelősségre vonatkozó rendelkezését. A KSZ szerint a munkabalesetből eredő folyamatos keresőképtelenség esetén annak időtartamától függő mértékű kártérítés (külön juttatás) jár a munkavállalónak, az alperes által csatolt értesítőben megjelent KSZ ezt a kártérítést vagyoni kárként állapítja meg. A felperes csatolta a kollektív szerződés általa hatályosnak tartott rendelkezését, amellyel összefüggésben az alperes a 70. § 9. pontjára hivatkozott; ez alapján a kifizetett összegek az Mt. szerinti kártérítésbe beszámítanak. Ennek figyelembevételével a másodfokú bíróság szerint a felperes vagyoni kárigénye a következők szerint részben megalapozott.

Az alperes úgy nyilatkozott, hogy amennyiben felelőssége megállapításra kerül, a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök jogcímén előterjesztett költségeket nem vitatja (25.609 forint).

A 6.409 forint élelemfeljavítási költség vonatkozásában a szakértő azokat tételesen átvizsgálta, megállapította, hogy mennyiségüket tekintve a mindennapi ételmezés körébe esnek, nem tartotta indokoltnak, ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy érdemben ki nem mutatható módon elősegíthették a gyógyulást.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy értékelte, hogy a felperes teljes mértékben nem tudta bizonyítani ennek indokoltságát, a szakértő pedig semmiben sem adta indokát annak, hogy minek figyelembevételével állapította meg a teljes költségen belül 40 %-ban és ehhez képest 6.409 forintban az elégséges mértéket. Ezért a bíróság szerint a felperes erre nem tarthat igényt.

Az ápolási és háztartási kisegítő költségei esetén a bíróság abból indult ki, hogy a hozzátartozók díjazás nélkül, a családi kapcsolatból eredően végzik ezt a tevékenységet. A családi kapcsolat ténye azonban nem értékelhető a munkáltató javára, hiszen a gondozást nem rá, hanem a munkavállalóra és az erkölcsi kötelékre tekintettel vállalják.

A szakértői vélemény bizonyítja, hogy meghatározott ideig teljes, azt követően pedig részleges ápolóra és háztartási kisegítőre szorult a felperes. Az összecszerűség tekintetében a bíróság nem találta eltúlzottnak az igényt, figyelemmel arra, hogy a szociális törvény alapján folyósított a havi öregségi nyugdíjminimum összegével azonos nagyságrendű ápolási díj összegéhez képest a napi 1.000 forint, illetve 500 forint egyáltalán nem tekinthető aránytalannak.

A kórházba járás költsége jogcímén a felperes 35.031 forint igényt érvényesített. A szakértői véleményben tételesen felsorolásra kerültek azok az időpontok, amikor a felperes megjelent, ez alapján tíz alkalomról van szó. A törvényszék figyelemmel arra a tényre, hogy a felperes mintegy három hónap időtartamban teljesen mozgáskorlátozott volt, az általános élettapasztalatra figyelemmel elfogadta azt a felperesi álláspontot, hogy a nem vitatott 2 és fél kilométeres

távolságon a mentőszállításra történő várakozás, tekintettel arra, hogy a kórházi kezelés is várakozási idővel járt, nem volt indokolatlan a személygépkocsi igénybevétele. Ugyanakkor ennek összegét eltúlzottnak találta és a tíz alkalomra szóló összesen 50 kilométerre 5.000 forintban állapította meg mérlegelés útján.

Mindezek figyelembevételével az egyes vagyoni tételek együttes összege 104.609 forint, a felperes nem tette vitássá, hogy az általa csatolt kollektív szerződés kivonat alapján ezt az összeget be kell számítani a kártérítési igénybe.

(Veszprémi Törvényszék 3.Mf.20.571/2012/4.)